Tavuk Bacaklı Ev
SOPHIE ANDERSON
GENÇ TİMAS
Resimleyen: Elisa Paganelli
Kapak Çizeri: Melissa Castrillón

GİRİŞ

Benim evimin tavuk bacakları var. Yılda iki ya da üç kez, hiçbir uyarı yapmadan gecenin ortasında ayağa kalkıyor ve yaşadığımız yerden uzaklara gidiyor. Yüzlerce ya da binlerce metre yürüyebiliyor ama oturduğu yer her zaman aynı. Medeniyetin kıyısında ıssız ve kasvetli bir yer.

Karanlık ve yasak ormanlara yuvar yapar, rüzgârlı ve buzlu yaylalarda çene çalıp durur, şehirlerin ücra köşelerindeki harabelerde saklanır. Şu anda, çorak dağların yüksek kayalıklı bir çıkıntısına tünemiş halde. İki haftadır buradayız ve hâlâ tek bir canlı bile görmedim. Bir sürü ölü insan gördüm elbette. Onlar Baba'yı ziyarete geliyorlar, Baba da onların Geçit'e kadar rehberlik ediyor. Ancak gerçek, canlı, yaşayan insanlar... Hepsi bizden çok uzaktaki kasaba ve köylerde yaşıyor.

Yaz olsaydı belki o insanlardan bazıları piknik yapmak ve manzarayı izlemek için buraya gelebilirlerdi. Gülümseyebilir, *merhaba* diyebilirlerdi. Benim yaşlarımda olan birileri ziyaret

edebilirdi – belki bir grup çocuk. Akarsuyun kenarında durabilir, serinlemek için birbirlerine su sıçratabilirlerdi. Beni de aralarına davet ederlerdi belki.

"Çit nasıl gidiyor?" Baba, açık pencereden seslenip beni hayallerimden uzaklaştırıyor.

"Neredeyse bitti." Alçak taş duvara bir kemik daha sıkıştırıyorum. Genelde kemikleri toprağa saplardım ama burada yer çok kayalık olduğu için evin etrafına diz boyuna gelen bir duvar yaptım. Kemikleri ona sokup kafatasını tepesine yerleştirdim. Ama geceleri duvar çöküp duruyor. Rüzgârdan mı vahşi hayvanlardan mı yoksa sakar ölülerden mi bilmiyorum ama buraya geldiğimizden beri her gün çitin bir kısmını yeniden inşa ediyorum.

Baba, yaşayanları dışarıda tutması ve ölü olanlara rehberlik etmesi için çitin önemli olduğunu söylüyor ama onu neden benim onardığımı söylemiyor. Kemiklerle uğraşmayı seviyorum çünkü ebeveynlerim çok uzun zaman önce çitleri yaparken ve ölülere rehberlik ederken onlara dokunmuş olabilirler. Bazen soğuk kemiklerin üzerinde ellerinin sıcaklığının dolaştığını hissettiğimi düşünüyorum ve ebeveynlerimin ellerini gerçekten tutmanın nasıl bir şey olacağını hayal ediyorum. Bu hem kalbimin çarpmasına hem de sızlamasına sebep oluyor.

Ev gürültüyle çatırdıyor ve ön pencere tam üzerime gelene kadar eğiliyor. Baba pencereden başını çıkarıp gülümsüyor. "Öğle yemeği hazır. Bir *shchi* ziyafeti ve kara çörekler hazırladım. Jack için de var."

Midem lahana çorbasının kokusuyla gurulduyor, taze pişmiş ekmekler burnumun direğini sızlatıyor. "Kapının menteşesini takacağım sadece, sonra işim bitecek." Bir ayak kemiği alıp yerine takıyorum ve Jack'e bakınıyorum. Muhtemelen bir tespihböceği ya da kınkanatlı böcek bulmak için kurumuş bir funda çalısının altındaki aşınmış bir kaya parçasını kurcalıyordur. "Jack!" diye seslendiğimde başını kaldırıyor. Gümüş rengi gözlerinden biri, ışık gelince parlıyor. Uçmayla atlama arasında beceriksiz bir hamleyle bana doğru sıçrıyor, omzuma konuyor ve kulağıma bir şeyler sokmaya çalışıyor.

"Git şuradan!" Kulağımı kapamak için ellerimi kaldırıyorum. Jack her zaman daha sonrası için yemek zulası yapar. Bir şeyler saklamak için kulaklarımın neden uygun bulduğunu bilmiyorum. Bunun yerine, elindeki şeyi parmaklarıma doğru itiyor; küçük, kuru ve çıtır çıtır bir şeyi. Büzüşmüş, ölü bir örümcek bu. "Teşekkürler, Jack." Ölü örümceği cebime tıkıyorum. Niyetinin iyi olduğunu, yemeğini paylaşmak istediğini biliyorum ama hayatımda zaten yeterince ölü şey var. "Hadi." Başımı sallayıp içimi çekiyorum. "Baba bir ziyafet hazırladı, iki insan ve bir karga için."

Dönüp bizden çok aşağıdaki kasabaya bakıyorum. Dipdibe duran evlerin tümü, bu soğuk ve yalnız yerde birbirlerine

arkadaşlık ediyor. Benim evimin de orada, yaşayanlarla birlikte normal bir ev olmasını diliyorum. Keşke ailem de normal bir aile olsaydı, diye düşünüyorum. Ama benim evimin tavuk bacakları var, büyükannemse bu dünyayla öteki dünya arasındaki Geçit'in Yaga'sı ve Muhafız'ı. Bu yüzden dileklerim, çitin üzerindeki kafatasları kadar boş.

ÖLÜLERE REHBERLİK ETME

Alacakaranlık vaktinde kafataslarının içindeki mumları yakıyorum. Boş göz çukurlarından ölüleri çağıran turuncu bir parıltı titreşiyor. Ölüler, ufukta birer sis gibi görünüyorlar ve eve doğru gelen kayalık zeminde sendeleyerek ilerlerken netleşiyorlar.

Eskiden, hayatlarının nasıl olduğunu ya da hangi evcil hayvana sahip olduklarını tahmin etmeye çalışırdım ama artık on iki yaşındayım ve bu oyundan sıkıldım. Bakışlarım şehrin çok aşağılarında parıldayan ışıklara takılıyor, bir olasılıklar evrenine.

Jack karanlıktan fırlayıp yanımdaki pencere pervazına konunca sıçrıyorum. Pençelerini tahtaya vurup tüylerini kabartıyor. Bunun sesi ağaçların arasında esen rüzgâr gibi geliyor ve havadaki özgürlüğü hatırlatıyor.

"Keşke oraya uçabilseydim, Jack." Boynunun arkasını okşuyorum. "Ve bir akşamı yaşayanlarla birlikte orada geçirseydim." Yaşayanların yapabileceği bütün o şeyleri düşünüyorum, sadece kitaplardan okuduğum ama kasabaya gitseydim gerçekten yapabileceğim şeyleri: diğer çocuklarla koşarak yarışmak ya da oyunlar oynamak; sıcak, gülen yüzlerle çevrili halde tiyatroda bir oyun izlemek...

"Marinka!" Baba sesleniyor ve pencere kapanıyor.

"Geliyorum, Baba." Eşarbı başıma geçirip kapıya doğru koşuyorum. Onunla ölüleri selamlamak ve onlara Geçit'e doğru rehberlik edişini izlemek için orada olmam gerekiyor. Ne de olsa bu "odaklanmam" ve "doğru yollarını öğrenmem" gereken "ciddi bir sorumluluk", böylece günün birinde bunu kendi başıma yapabileceğim. O günü düşünmek bile istemiyorum. Baba, bir sonraki Muhafız olmanın benim kaderim olduğunu ve o zaman geldiğinde ilk görevimde kendisine Geçit'e doğru rehberlik etmem gerektiğini söylüyor. Göğsümde bir ürperti hissediyorum ama onu savuşturuyorum. Dediğim gibi, o günü düşünmek istemiyorum.

Baba, kükreyen bir ateşin üzerinde duran *borsch* dolu büyük kazanı karıştırıyor. Odaya girdiğimde dönüp bana gülümsüyor, gözlerinde heyecanlı bir pırıltı var. "Çok tatlı görünüyorsun, *pchelka*. Hazır mısın?"

Başımı sallıyor ve rehberlik etmeyi onun kadar sevebilmeyi dileyerek zorla gülümsüyorum.

"Bak." Baba, yayları yeni gerdirilmiş ve cilalanmış bir kemanın durduğu sandalyesine bakıyor. "Sonunda onu onardım. Umarım ölülerden biri bizim için yeni bir şeyler çalar."

"Bu güzel olur." Yakın zamana kadar yeni müzik düşüncesi beni heyecanlandırırdı. Baba hangi eski enstrümanını tamir etmiş olursa olsun, bu aralar rehberlikle geçen geceler hep aynıymış gibi geliyor. "*Kvass* dökeyim mi?" Bir orduya yetecek kadar bardağın koyu ve sert içkiyle doldurulmayı beklediği masaya bakıyorum.

"Evet, lütfen." Baba başını sallıyor. O bir kaşık dolusu kırmızı pancar çorbasını dudaklarına doğru götürüp anlaşılmayan bir şarkı mırıldanırken ben de çekici ekşi kokular arasında ilerliyorum. "Daha fazla sarımsak," diye mırıldanıyor ve karışımın içine bir avuç dolusu çiğ sarımsak atıyor.

Bir şişeyi açıp *kvass*'ı döküyorum. Mayalı kokusu havaya karışıp hemen çorbanın iğrenç kokusuyla birleşiyor. Koyu kahverengi sıvının içinde yükselen krem rengi baloncukların üst kısımda kalın bir köpük oluşturmasını izliyorum. Baloncukların her biri teker teker patlayıp yok oluyor, tıpkı ölülerin gecenin sonunda ortadan kaybolması gibi. Onları bir daha hiç görmeyeceğimiz için ölüleri tanımaya çalışmak çok anlamsız geliyor. Bu Yaga evinde yaşayan Yaga'lar olarak bizim görevimiz onlarla konuşmak ve Geçit'ten geçip yıldızlara dönmeden önce anılarını yeniden yaşamaları ve hayatlarını onurlandırmaları için onlara harika bir son gece sunmak.

"İşte geldiler!" diye çığlık atıyor Baba ve kollarını uzatarak odada ilerliyor. Yaşlı bir adam kapının girişinde havada süzülüyor. Solgun ve zayıf halde, bu da bir süredir bu ânı beklediğinin kesin bir işareti. Geçit'ten geçmek onun için çok uzun sürmeyecek.

Ben masayı donatırken Baba da ölülerin dilince onunla nazikçe konuşuyor. Kâseler ve kaşıklar, kalın kara ekmek, bir sepet dolusu dereotu, ekşi krema ve yabanturpu dolu kaplar, mantarlı börekler, çeşit çeşit küçük bardaklar ve ruhlar için bir şişe *trost* – ölüler için sert bir içki... Baba, ölülere yolculuklarında yardımcı olduğu için bu içeceğe baston anlamına gelen *trost* adının verildiğini söylüyor.

Onları dinlemeye, odaklanmaya ve ne dediklerini anlamaya çalışıyorum ama ölülerin dili beni aşıyor. Bu dili, kolayca öğrendiğim yaşayanların dilinden her zaman daha zor bulmuşumdur.

Zihnim kasabaya kayıp duruyor. Gölün dar ucuna doğru kıvrıldığı yola. Yaşayanların sabahları ikili üçlü gruplarla küçük balıkçı teknelerine bindiğini görmüştüm. Bir arkadaşla kürek çekmenin nasıl bir şey olacağını merak ediyorum. Ortada duran adaya kadar gidebilir ve orayı birlikte keşfedebilirdik. Belki bir ateş yakar ve yıldızların altında kamp yapardık...

Baba, yaşlı adamın bir sandalyeye oturmasına yardımcı olurken beni nazikçe dürtüyor. "Misafirimiz için bir kâse *borsch* getirir misin, lütfen?"

Daha fazla ölü geliyor. Ben servis yaparken, sandalyeleri ayarlayıp minderler getirirken ve gülümseyip başımı sallayarak ölüleri rahat ettirmeye çalışırken hayaller aklımın bir köşesinde bekliyor. Ölüler kısa süre içinde rahatlayıp yiyecek içecekleriyle ve şöminedeki alevlerin çıtırtılarıyla ısınıyorlar. Ev onlara enerji veriyor ve neredeyse canlılarmış gibi görünene kadar daha somut hale geliyorlar. Neredeyse.

Kalabalıktan kahkahalar yankılanıyor. Ev ölüler gururlu ve neşeli anlarını hatırladıkça memnuniyet içinde mırıldanıyor, üzüntüleri ve pişmanlıkları karşısındaysa iç çekiyor. Ev, ölüler için yaşıyor. Baba da öyle. Misafirden misafire geçiyor, iki büklüm haldeki yaşlı bedeni şimdi bir sinekkuşu kadar çevik.

Yaşayanlar birkaç kez eve yaklaştığında onların fısıltılarını duymuştum. Baba'ya çirkin, iğrenç, cadı ya da canavar dediklerini duymuştum. Baba'nın insanları yediğini söylediklerini duymuştum. Ama onlar Baba'yı hiç bu haliyle görmediler. Çok güzel, ölülerin arasında dans ediyor, onlara keyif ve neşe veriyor. Onun geniş, çarpık dişli gülümsemesini, sivilceli kocaman burnunu ve başındaki kurukafalı ve çiçekli eşarbının altından dökülen ince beyaz saçlarını seviyorum. Onun rahat, şişko göbeğini ve kısa bacaklarını seviyorum. Onun herkesi rahatlatabilme becerisini seviyorum. Ölüler buraya kaybolmuş ve kafaları karışmış halde gelirler ama rahat, huzurlu ve yolculukları için hazır halde ayrılırlar.

Baba mükemmel bir Muhafız. Benim olabileceğimden çok daha iyi. Ama zaten ben bir Muhafız olmak istemiyorum. Bir Muhafız olmak, sonsuza kadar Geçit'ten ve ölülere rehberlik etme işinden sorumlu olmak demek. Rehberlik etmek Baba'yı mutlu ediyor olsa da ölülerin her gece bağlarını koparıp gitmeleri beni çok daha yalnız hissettiriyor. Keşke kaderimde başka bir şey olsaydı. Yaşayan insanları içeren bir şey.

Ev kıpırdanıyor, gecenin içine iyice yerleşiyor ve tavan pencerelerini sonuna kadar açıyor. Yıldızlar üzerimizde parıldıyor, minik ışık parçacıkları yağdırıyor. "*Trost!*" Baba bağırıyor ve dişleriyle şişenin mantarını açıyor. İçkinin tatlı, baharatlı kokusu etrafa yayılıyor ve ateş daha parlak şekilde yanıyor.

Odanın köşesinde, şöminenin yanında Geçit beliriyor. Siyah, büyük bir dikdörtgen. Bir mezarın dibindeki karanlıktan daha siyah. Bir karadeliğin ışığı içine çekmesi gibi bakışlarınızı kendisine çekiyor ve ona ne kadar uzun süre bakarsanız, sizi o kadar güçlü bir şekilde içine çekiyor.

Ona doğru ilerliyorum, ellerim önlüğümün cebindeyken onun sonsuz boşluğundan kaçınmak için yere bakıyorum. Döşeme tahtaları boşluğa doğru akıp karanlığın içinde kayboluyor gibi görünüyorlar. Gözlerimin ucuyla boşluğun derinliklerinde belli belirsiz bir ışık ve renk parıltısı görüyorum. Gökkuşağının kıvrımını, dalgalanan fırtına bulutlarının parıltısını ve Samanyolu'nun sonsuz kavisini. Çok aşağıda

bir okyanus soluk alıp veriyor ve su camsı dağlara çarpıyor. Cebimdeki ölü örümceği çıkarıyorum ve yere koyuyorum.

Örümceğin ruhu kendisini ölü bedenin içinden çıkarıyor ve kafası karışmış halde odaya bakıyor. Hayvanların rehberliğe ihtiyacı olmaz –Baba onların büyük döngüyü insanlardan daha iyi anladığını söyler– bu yüzden muhtemelen neden bir Yaga evinde olduğunu merak ediyor.

Yine de yarısını unutarak ve diğer yarısını da yanlış söyleyerek ölüm yolculuğu kelimelerini mırıldanıyorum. Uzun ve meşakkatli bir yolda güçlü olma, Dünya'da geçen zaman için şükran ve yıldızlara dönmenin huzuru hakkında bir şeyler. Ölü örümcek başını bana doğru eğiyor ve kafası daha da karışmış görünüyor. Milyonuncu kez kaderlerin değiştirilemez olup olmadığını merak ederek içimi çekiyorum ve onu Geçit'e doğru süpürüyorum. Bir geceden daha uzun sürecek dostluk için can atarken gerçekten bir Muhafız olmak ve hayatımı elveda diyerek geçirmek zorunda olup olmadığımı merak ederek.

Baba şarkı söylemeye başlıyor ve ölüler de ona katılıyor. Sesleri ondan daha yüksek ve gürültülü çıkıyor. Ölülerden biri kemanı alıyor ve gittikçe daha hızlı şekilde çalmaya başlıyor. Baba akordiyonunu alıyor ve müzik coşuyor. Ev müziğin ritmine göre zıplıyor ve ölüler de ayaklarını yere vurup dönerek dans ediyorlar. Ancak yavaşça, birer birer yoruluyorlar ve iç çekip Geçit'e doğru sürükleniyorlar. Baba akordiyonunu bırakıyor. Ölülerin kulaklarına ölüm yolcu-

luğu kelimelerini fısıldıyor, yanaklarından öpüyor ve ölüler süzülüp giderken gülümseyerek karanlığa doğru çekiliyorlar.

Şafağın ilk ışıkları gökteki yıldızları sönükleştirdiğinde geriye sadece bir ölü kalıyor. Baba'nın siyahlı kırmızılı şallarından birine sarılmış, gözlerini ateşe dikmiş genç bir kız. Genç olanlar her zaman Geçit'ten geçmekte çok zorlanırlar. Dünya'daki zamanlarının bu kadar kısa olması hiç adil görünmez. Baba, "Önemli olan bir yaşamın ne kadar uzun olduğu değil, ne kadar tatlı olduğudur," der. Bazı ruhların buraya öğrenmek için geldikleri şeyi çabucak öğrendiğini ve bazılarının da zamana ihtiyaç duyduklarını söyler. Hepimizin neden uzun ve tatlı hayatlara sahip olup dersleri bir kenara bırakamadığımızı anlamıyorum.

Baba kıza şekerli bademler veriyor, onu sıkıca tutup kulağına anlamadığım sözler fısıldıyor ve kız en sonunda başını sallayıp kendisine Geçit'e doğru rehberlik etmesine izin veriyor. Kız uzaklaşırken altın renkli solgun güneş ışınları tavan pencerelerinden içeri süzülüyor ve Geçit kayboluyor. Tavan pencereleri kapanıyor ve ev içini çekiyor. Baba gözünün kenarındaki bir damla yaşı siliyor ama bana döndüğünde gülümsüyor, bu yüzden mutlu mu yoksa üzgün mü anlayamıyorum. "Sıcak çikolata?" diye soruyor, zihni hâlâ ölülerin dilinde takılı kalmışken.

"Evet, lütfen." Başımı sallıyorum ve bulaşıkları toplamaya başlıyorum.

"Bir yıldıza adı verilmiş gökbilimciyi duydun mu?" Her zamanki sohbetimize dönerken Baba'nın yüzü aydınlanı-

yor. “Bir yıldız gözlemcisinin yıldızlara gitmesine rehberlik ettim!”

Ölülerin yüzlerini ve kim olabileceğini hatırlamaya çalışıyorum ama hiçbir fikrim yok. “Ölülerin dili bana hâlâ çok zor geliyor.”

“Sana sıcak çikolata isteyip istemediğini sorduğumda anladın.”

“O farklı.” Yanaklarım kızarıyor. “Sıcak çikolata sadece iki kelime. Ölülerin hepsi çok hızlı konuşuyor.”

Baba, sıcak şekerli içeceği ağzına kadar doldurduğu fincanımı bana uzatıyor ve ateşin yanındaki sandalyesine oturuyor. “Bu sabah ne okusak?”

Başımdaki örtüyü çıkarıp yerdeki minderime oturuyorum ve Baba’nın dizlerine yaslanıyorum. Sabah uykumuz için yatağa gitmeden önce bana her zaman kitap okur. “Bunun yerine ebeveynlerim hakkında bir hikâye anlatır mısın bana?” diye soruyorum.

Baba saçlarımı okşuyor. “Hangisini dinlemek istersin?”

“Nasıl tanıştıklarını.”

“Yine mi?” diye soruyor.

“Yine,” diyerek başımı sallıyorum.

“Pekâlâ.” Baba sıcak çikolatasından bir yudum alıyor. “İki ebeveyninin de antik Yaga ailelerinden geldiğini biliyorsun, ikisinin de ataları Bozkırlar’ın İlk Yaga’sına kadar dayanıyor.”

Jack eteğimin kumaşına bir parça ballı ekmeği dikkatlice bırakıyor ve ben de yüzünün yan tarafındaki yumuşak tüyleri okşuyorum.

"Annenin evi Doğu'daki Büyük Dağlar'dan ve babanın evi de Batı'daki Dik Tepeler'den koşturarak geliyordu. Her iki ev de birdenbire kuzeye döndü ve bacaklarını suya daldırarak geceyi geçirmek üzere Batan Şehir'e oturdu."

"Evlerin ayakları koşmaktan o kadar ısınmıştı ki..." diye cevap veriyorum.

"Su cızırdadı ve ay ışığında buharlaştı," diyerek gülümsüyor Baba. "Annen penceresinden dışarıya baktı ve şehrin güzelliğinden o kadar etkilendi ki gecenin sessizliğinde kanalları keşfetmek için gizlice dışarı çıkıp bir gondola bindi."

Annemin yıldızlı sularda kürek çekerek gondoluna nazikçe vuran pürüzsüz, karanlık ve suya yansıyan gökyüzüne doğru ilerlediğini hayal ediyorum.

"Çok uzaklarda olmayan" –Baba ritmik bir şekilde ayağını yere vuruyor– "ve kendisi de şehrin güzelliğinden etkilenmiş olan baban evinin çatısında dans ediyordu."

Gülüyorum. "Hâlâ ebeveynleriyle mi yaşıyordu?"

Baba başını sallıyor. “Annen bir Yaga evinde sadece birkaç yıldır yalnız yaşıyordu ancak baban hâlâ Yaga ebeveynleriyle yaşıyordu.”

“Babam annemi gördü, daha yakından bakabilmek için ileri doğru eğildi...” Baba’nın cümlemi tamamlaması için bekliyorum.

Tıpkı babamın evinin çatısından eğilmesi gibi Baba da bana doğru eğiliyor. “Tökezledi ve düştü.” Baba’nın gözleri sahte bir korkuyla açılıyor. “Gittikçe aşağıya, kanala doğru... ve sonra sert bir şekilde annenin gondoluna düştü. Gondolu o kadar sallamıştı ki annen çığlık atarak suya düşmüştü.”

“Babam onu kurtarmak için suya daldı,” diye atılıyorum. “Ama gondoldan atlarken yine tökezledi, başını vurdu ve bilincini kaybetmiş halde kanala düştü.”

Baba bir elini omzuma koyuyor. “Ve sonuç olarak annen onu kurtardı.”

“Sonra birbirlerine âşık oldular ve ben doğdum,” diye gülümsüyorum.

“Eh, bu birkaç yıl sonra oldu. Ama evet, sen doğdun. Sen onların dünyasıydın, Marinka. Seni çok seviyorlardı.”

İçimi çekip boş fincanımı bırakıyorum. Bu hikâyeyi seviyorum – sadece ay ışığıyla aydınlanan kanallardan ya da çatıda dans etme veya suya düşüp kurtulma kısmından dolayı değil, gerçi hepsi çok iyi kısımlar. Annem gece yarısı evden gizlice çıkıp bir gondol çalarak Yaga kurallarını çiğnemesine rağmen kötü hiçbir şey olmadığı için bu hikâyeyi seviyorum. Ve günün birinde, birinin ya da bir şeyin gökten öylece düşüp hayatımı sonsuza kadar değiştirebileceği fikrini seviyorum.